

Konvention om midlerne til at forbyde og forhindre ulovlig import, eksport og ejendomsoverdragelse af kulturgenstande

Vedtaget af Generalkonferencen på dens 16. samling, Paris 14. november 1970 UNESCO 's Generalkonference på dens 16. samling, der mødes i Paris fra den 12. oktober til den 14. november 1970,

erindrer om betydningen af de bestemmelser, der er indeholdt i Deklarationen om Principperne for Internationalt Kulturelt Samarbejde, vedtaget af Generalkonferencen på dens 14. samling,

tager i betragtning, at udvekslingen af kulturgenstande mellem nationerne til videnskabelige, kulturelle og uddannelsesmæssige formål øger kendskabet til menneskets civilisation, beriger alle folkeslags kulturliv og indgyder gensidig respekt og forståelse mellem nationerne,

tager i betragtning, at kulturel ejendom udgør en af de grundlæggende bestanddele af civilisationen og den nationale kultur, og at dens sande værdi kun kan værdsættes i forbindelse med flest mulige oplysninger om dens oprindelse, historie og traditionsmæssige baggrund,

tager i betragtning, at det påhviler enhver stat at beskytte de kulturværdier, der findes inden for dens territorium mod fare for tyveri, ulovlige udgravninger og ulovlig eksport,

tager i betragtning, at det for at afværge disse farer er væsentligt for enhver stat, at den i højere grad bliver opmærksom på sine moralske forpligtelser til at respektere sin egen og alle andre nationers kulturary,

tager i betragtning, at museer, biblioteker og arkiver som kulturelle institutioner bør sikre, at deres samlinger opbygges i overensstemmelse med universelt anerkendte moralske principper,

tager i betragtning, at den ulovlige import, eksport og ejendomsoverdragelse af kulturgenstande er en hindring for den gensidige forståelse mellem nationerne, som det er en del af UNESCO's opgave at fremme ved til interesserede stater at foreslå internationale konventioner med dette formål,

tager i betragtning, at beskyttelsen af den kulturelle arv kun kan blive effektiv, hvis den organiseres, både nationalt og internationalt, af stater i nært samarbejde,

tager i betragtning, at UNESCO's Generalkonference i 1964 vedtog en rekommandation herom,

har foran sig yderligere forslag om midler til at forbyde og forhindre ulovlig import, eksport og ejendomsoverdragelse af kulturgenstande, et spørgsmål der står som punkt 19 på dagsordenen for samlingen,

har besluttet på sin 15. samling, at dette emne skal gøres til genstand for en international konvention, vedtager denne konvention på den fjortende dag i november 1970.

Artikel 1

I denne konvention betyder betegnelsen "kulturgenstand" genstande, som på religiøst eller verdsligt grundlag er specielt betegnet af hver enkelt stat som værende af betydning for arkæologi, forhistorie, historie, litteratur, kunst eller videnskab, og som tilhører følgende kategorier:

- (a) Sjældne samlinger og eksemplarer af fauna, flora, mineraler og anatomi og genstande af palæontologisk interesse;
- (b) Genstande med tilknytning til historien, herunder videnskabernes og teknologiens historie og militær- og samfundshistorie, og til nationale lederes, filosoffers, videnskabsmænds og kunstneres liv samt til begivenheder af national betydning;
- (c) Fund fra arkæologiske udgravninger (herunder tilladte og skjulte) eller fra arkæologiske opdagelser;
- (d) dele af kunstneriske eller historiske monumenter eller fra arkæologiske fundsteder, og som er blevet adskilt fra disse;
- (e) antikviteter, der er over hundrede år gamle, såsom inskriptioner, mønter og graverede segl;
- (f) genstande af etnologisk interesse;
- (g) genstande af kunstnerisk interesse, såsom:
  - (i) Billeder, malerier og tegninger fremstillet udelukkende med hånden på ethvert grundlag og af ethvert materiale (med undtagelse af industrielt design og fabriksfremstillede, hånddekorerede genstande);

- (ii) originale statuer og skulpturer af ethvert materiale;
- (iii) originale graveringer, tryk og litografier;
- (iv) originale kunstneriske collager og montager af ethvert materiale;
- (h) sjældne manuskripter og inkunabler, gamle bøger, dokumenter og publikationer af særlig interesse (historisk, kunstnerisk, videnskabelig, litterær, osv.) enkeltvise eller i samlinger;
- (i) frimærker, stempelmærker og lignende mærker, enkeltvise eller i samlinger;
- (j) arkiver, herunder lydarkiver, fotografiske og kinematografiske arkiver;
- (k) møbler, der er over hundrede år gamle, og gamle musikinstrumenter.

- 1. De i denne konvention deltagende stater erkender, at ulovlig import, eksport og ejendomsoverdragelse af kulturgenstande er en af de væsentligste årsager til forarmelsen af den kulturelle arv i oprindelseslandene for sådanne kulturgenstande, og at det internationale samarbejde er et af de mest effektive midler til beskyttelse af hvert enkelt lands kulturgenstande mod de farer, som opstår derved.
- 2. Med dette formål påtager de deltagende stater sig at modvirke sådanne handlinger med de midler, de har til rådighed, og specielt ved at fjerne årsagerne dertil standse igangværende handlinger og ved at bidrage til den nødvendige genoprettelse.

Artikel 3

Import, eksport eller ejendomsoverdragelse af kulturgenstande, som gennemføres i modstrid med bestemmelser, der er vedtaget i henhold til denne konvention af de deltagende stater, skal være ulovlige.

De i denne konvention deltagende stater anerkender, at under hensyn til konventionens formål udgør ejendom, som tilhører følgende kategorier, en del af den enkelte stats kulturary:

- (a) Kulturgenstande, som er skabt af den individuelle eller kollektive ånd hos borgere i den pågældende stat, og kulturgenstande der har betydning for den pågældende stat, og som er skabt inden for denne stats territorium af udenlandske statsborgere eller statsløse personer med bopæl inden for dette territorium;
- (b) Kulturgenstande der er inden for det nationale territorium;
- (c) Kulturgenstande som er indsamlet ved arkæologiske, etnologiske eller naturvidenskabelige ekspeditioner med godkendelse af de kompetente myndigheder i oprindelseslandet for sådanne genstande;
- (d) Kulturgenstande som har været genstand for frivillig aftale om udveksling;
- (e) Kulturgenstande som er modtaget som gave eller erhvervet lovligt med samtykke fra de kompetente myndigheder i oprindelseslandet for sådanne kulturgenstande.

Artikel 5

For at sikre beskyttelse af deres kulturgenstande mod ulovlig import, eksport og ejendomsoverdragelse påtager de i denne konvention deltagende stater sig, som passende for hvert land, inden for deres territorier at oprette ét eller flere nationale organer, hvor sådanne organer ikke allerede eksisterer, med henblik på beskyttelse af kulturarven med et kvalificeret personale i tilstrækkeligt antal for effektivt at kunne udføre følgende funktioner:

- a) at bidrage til udarbejdelsen af udkast til love og bestemmelser, bestemt til at sikre beskyttelsen af kulturarven og især til at forhindre ulovlig import, eksport og ejendomsoverdragelse af betydningsfulde kulturgenstande;
- b) på basis af en national fortegnelse over beskyttede genstande at oprette og ajourføre en liste over betydningsfulde offentlige og

private kulturgenstande, hvis udførelse ville udgøre en væsentlig forarmelse af den nationale kulturary;

- c) at fremme udviklingen eller oprettelsen af videnskabelige og tekniske institutioner (museer, biblioteker, arkiver, laboratorier, værksteder...), som kræves for at sikre bevarelsen og præsentationen af kulturgenstande;
- d) at organisere tilsyn med arkæologiske udgravninger, sikre bevarelse på stedet af visse kulturgenstande og frede visse arealer, som er reserveret til fremtidig arkæologisk forskning;
- e) at indføre regler til gavn for de berørte (konservatorer, samlere, antikvitetshandlere osv.) i overensstemmelse med de etiske principper, som er anført i denne konvention og at tage skridt til at sikre, at disse regler overholdes;
- f) træffe undervisningsmæssige foranstaltninger til at stimulere og udvikle respekten for alle staters kulturarv og udbrede kendskabet til bestemmelserne i denne konvention;
- g) sørge for passende offentlig omtale af bortkomst af enhver kulturgenstand.

Artikel 6

De i denne konvention deltagende stater påtager sig:

- a) at indføre et passende certifikat, hvori den eksporterende stat nærmere angiver, at eksporten af de pågældende kulturgenstande er tilladt. Dette certifikat bør ledsage enhver kulturgenstand, som eksporteres i overensstemmelse med reglerne;
- b) at forbyde eksport af kulturgenstande fra deres territorium, medmindre oven for omtalte eksportcertifikat medfølger;
- c) at give offentligheden meddelelse om dette forbud på passende måde, navnlig over for personer, som kan påregnes at ville eksportere eller importere kulturgenstande.

De i denne konvention deltagende stater påtager sig:

- a) at træffe de nødvendige forholdsregler i overensstemmelse med national lovgivning for at forhindre museer og lignende institutioner inden for deres territorium i at erhverve kulturgenstande, som har deres oprindelse i en anden deltagende stat, og som er blevet ulovligt eksporteret, efter at denne konvention er trådt i kraft i de pågældende stater. Hvor det er muligt at informere en i denne konvention deltagende oprindelsesstat om tilbud om en sådan kulturgenstand, der er ulovligt udført fra den pågældende stat efter denne konventions ikrafttrædelse i begge stater;
- b) (i) at forbyde import af kulturgenstande, som er stjålet fra et museum eller religiøst eller verdsligt offentligt monument eller en lignende institution i en anden stat, som er deltager i denne konvention, efter konventionen er trådt i kraft i de pågældende stater, forudsat at det kan dokumenteres, at en sådan genstand er opført på vedkommende institutions inventarliste;
  - (ii) efter anmodning af den i denne konvention deltagende oprindelsesstat at tage passende skridt til at finde og returnere sådanne kulturgenstande, som er importeret efter denne konventions ikrafttrædelse i begge de pågældende stater, dog forudsat at den stat, der anmoder herom, betaler en rimelig godtgørelse til en køber i god tro eller til en person, som har gyldig adkomst til genstanden.

    Anmodninger om

fremfinden og tilbagelevering skal ske ad diplomatiske kanaler. Den anmodende part skal på egen bekostning fremskaffe dokumentation og andet bevismateriale, der er nødvendigt for at godtgøre kravet om generhvervelse og tilbagelevering. Parterne må ikke pålægge told eller andre afgifter på kulturgenstande, der tilbageleveres i henhold til denne artikel. Alle udgifter i forbindelse med tilbagelevering og overgivelse af kulturgenstanden skal afholdes af den anmodende part.

Artikel 8

De i denne konvention deltagende stater påtager sig at pålægge straf eller administrative sanktioner over for enhver person, som er ansvarlig for overtrædelse af de forbud, der er nævnt i de ovenfor nævnte artikler 6 (b) og 7 (b).

Enhver stat, som deltager i denne konvention, og hvis kulturarv er i fare for plyndring af arkæologisk eller etnologisk materiale, kan appellere til andre deltagende stater, som berøres heraf. De i denne konvention deltagende stater påtager sig under sådanne omstændigheder at medvirke til en fælles international bestræbelse for at fastlægge og gennemføre de nødvendige konkrete forholdsregler, herunder kontrol med eksport og import og international handel med de pågældende specielle materialer. Indtil der er opnået enighed, skal enhver af de pågældende stater, i det omfang det er muligt, træffe foreløbige foranstaltninger til at forhindre uoprettelig skade på den anmodende stats kulturarv.

Artikel 10

De i denne konvention deltagende stater påtager sig:

- a) gennem undervisning, information og bevågenhed at begrænse bevægelser af kulturgenstande, som er ulovligt fjernet fra enhver i denne konvention deltagende stat, og som passende for hvert land at forpligte antikvitetshandlere under strafferetlige eller administrative sanktioner til at føre et register, hvori oprindelsen for hver enkelt kulturgenstand, navne og adresser på sælger, beskrivelse og pris for enhver solgt genstand anføres, og til at informere køberen af kulturgenstanden om eventuelle eksportforbud en sådan genstand måtte være underlagt;
- b) gennem oplysning at bestræbe sig på at skabe og udvikle en erkendelse hos offentligheden om værdien af kulturel ejendom, og den trussel som tyveri, ulovlige udgravninger og ulovlig eksport udgør mod kulturarven.

Artikel 11

Eksport og ejendomsoverdragelse af kulturgenstande under tvang, som direkte eller indirekte er opstået ved en fremmed magts besættelse af et land, skal betragtes som ulovlig.

Artikel 12

De i denne konvention deltagende stater skal respektere kulturarven inden for de territorier, for hvis internationale relationer de er ansvarlige, og skal træffe alle passende forholdsregler til at forbyde og forhindre ulovlig import, eksport og ejendomsoverdragelse af kulturgenstande inden for sådanne territorier.

De i denne konvention deltagende stater påtager sig i overensstemmelse med lovgivningen i hver enkelt stat:

- a) med alle egnede midler at forhindre ejendomsoverdragelse af kulturgenstande, som vil kunne fremme ulovlig import eller eksport af sådanne genstande;
- b) at sikre, at deres kompetente organer samarbejder om at lette hurtigst mulig tilbagelevering af ulovligt eksporterede kulturgenstande til deres retmæssige ejere;
- c) at tillade, at der anlægges retssager af den retmæssige ejer eller på dennes vegne vedrørende generhvervelse af mistede eller stjålne kulturgenstande;
- d) at erkende den umistelige ret, som enhver i denne konvention deltagende stat har til at klassificere og erklære visse kulturgenstande for uafhændelige, og som således i følge sagens natur ikke kan eksporteres, og til at lette generhvervelse af sådanne kulturgenstande for den pågældende stat i tilfælde, hvor disse er blevet eksporteret.

Artikel 14

Med henblik på at forhindre ulovlig eksport og for at overholde de forpligtelser, som udspringer af gennemførelsen af denne konvention, skal enhver i konventionen deltagende stat, i det omfang den er i stand til det, tildele de nationale organer, som er ansvarlige for beskyttelsen af dens kulturarv, et rimeligt budget og bør om nødvendigt oprette et fond til dette formål.

Artikel 15

Intet i denne konvention skal hindre de deltagende stater i at indgå specielle aftaler indbyrdes eller i fortsat at opfylde aftaler, som allerede er indgået med hensyn til tilbagelevering af kulturgenstande, som, uanset årsagen, er blevet fjernet fra oprindelseslandet, før denne konvention er trådt i kraft for de pågældende stater.

Artikel 16

De i denne konvention deltagende stater skal i de regelmæssige rapporter, som de aflægger til UNESCO's generalkonference, på sådanne tidspunkter og på en sådan måde, som konferencen måtte fastlægge, give oplysning om de

lovgivningsmæssige og administrative bestemmelser, som de har vedtaget, og andre foranstaltninger, de har truffet med henblik på anvendelsen af denne konvention, såvel som detaljer om de erfaringer, de har gjort på dette område.

Artikel 17

- 1. De i denne konvention deltagende stater kan anmode om teknisk bistand fra UNESCO, specielt med hensyn til:
  - a) information og uddannelse;
  - b) konsultation og ekspertrådgivning;
  - c) koordination og mægling.
- 2. UNESCO kan på eget initiativ gennemføre forskning og publicere undersøgelser over emner, der er relevante for den ulovlige flytning af kulturgenstande.
- 3. Med henblik herpå kan UNESCO desuden anmode kompetente ikkestatslige organisationer om samarbejde.
- 4. UNESCO kan på eget initiativ stille forslag til de i denne konvention deltagende stater vedrørende gennemførelsen af denne konvention.
- 5. Efter anmodning fra mindst to stater, som er deltagere i denne konvention, og som er uenige om dens gennemførelse, kan UNESCO virke som mægler med henblik på at opnå forlig mellem dem.

Artikel 18

Denne konvention er udfærdiget på engelsk, fransk, russisk og spansk, og de fire tekster har samme officielle gyldighed.

Artikel 19

- 1. Denne konvention skal underkastes ratifikation eller godkendelse af UNESCO's medlemsstater i overensstemmelse med deres respektive forfatningsmæssige procedurer.
- 2. Ratifikations- eller godkendelsesdokumenterne skal deponeres hos UNESCO's generaldirektør.

Artikel 20

1. Denne konvention skal kunne tiltrædes af alle stater, som ikke er

medlemmer af UNESCO, og som af organisationens styrelsesråd bliver opfordret til at tiltræde den.

2. Tiltrædelse gennemføres ved deponering af et tiltrædelsesdokument hos UNESCO's generaldirektør.

Artikel 21

Denne konvention træder i kraft tre måneder efter datoen, hvor det tredje ratifikations-, godkendelses- eller tiltrædelsesdokument er deponeret, men kun for så vidt angår de stater, som har deponeret deres respektive dokumenter på eller forud for denne dato. Med hensyn til alle andre stater træder den i kraft tre måneder efter, at den pågældende stats ratifikations-, godkendelses- eller tiltrædelsesdokument er deponeret.

Artikel 22

De i denne konvention deltagende stater erkender, at konventionen finder anvendelse på ikke kun deres moderlande, men også for alle de territorier, for hvis internationale forbindelser de er ansvarlige. De påtager sig om nødvendigt at konsultere regeringer eller andre kompetente myndigheder inden for disse territorier i forbindelse med eller forud for ratifikation, godkendelse eller tiltrædelse med henblik på at sikre sig, at konventionen vil blive anvendt inden for disse territorier og at underrette UNESCO's generaldirektør om, hvilke territorier den gælder for, således at meddelelsen træder i kraft tre måneder efter datoen for dens modtagelse.

Artikel 23

- 1. Enhver stat, der er deltager i denne konvention, kan opsige konventionen på egne vegne eller på vegne af ethvert territorium, for hvis internationale forbindelser den er ansvarlig.
- 2. Opsigelsen skal meddeles skriftligt i et dokument, som deponeres hos UNESCO's generaldirektør.
- 3. Opsigelsen træder i kraft tolv måneder efter modtagelsen af opsigelsesdokumentet.

Artikel 24

UNESCO's generaldirektør skal underrette organisationens medlemsstater, de stater der ikke er medlem, men som der er henvist til i artikel 20, samt de Forenede Nationer angående deponering af alle de ratifikations-, godkendelses-

og tiltrædelsesdokumenter, der er omtalt i artiklerne 19 og 20, og om de meddelelser og opsigelser, der er omtalt i artiklerne 22 og 23.

Artikel 25

- 1. Denne konvention kan revideres af UNESCO's generalkonference. Enhver sådan revision vil imidlertid kun være bindende for de stater, som bliver deltagere i den reviderede konvention.
- 2. Såfremt generalkonferencen vedtager en ny konvention, som helt eller delvist ændrer denne konvention, skal nærværende konvention, med mindre andet er bestemt i den nye konvention, ophøre med at kunne ratificeres, godkendes eller tiltrædes fra den dato på hvilken den nye reviderede konvention træder i kraft.

Artikel 26

I overensstemmelse med artikel 102 i FN's Charter skal denne konvention registreres i FN's sekretariat efter anmodning fra UNESCO's generaldirektør.

Udfærdiget i Paris på denne syttende dag i november 1970 i to originale eksemplarer, derefter forsynet med underskrift af Præsidenten for generalkonferencens 16. samling og UNESCO's Generaldirektør, som skal deponeres i UNESCO's arkiver, og hvoraf bekræftede kopier skal udleveres til alle de i artikel 19 og 20 omtalte stater samt til FN.

Foranstående er den autentiske tekst til den konvention, der behørigt er vedtaget af UNESCO's generalkonference ved dens 16. samling, som blev holdt i Paris og erklæret for afsluttet på den fjortende dag i november 1970.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har vi sat vore underskrifter denne syttende dag i november 1970.

Præsident for Generalkonferencen ATILIO DELL'ORO MAINI

> Generaldirektør RENE MAHEU

Bekræftet kopi Paris,

Direktør, Kontor for Internationale Standarder og Juridiske Anliggender, UNESCO